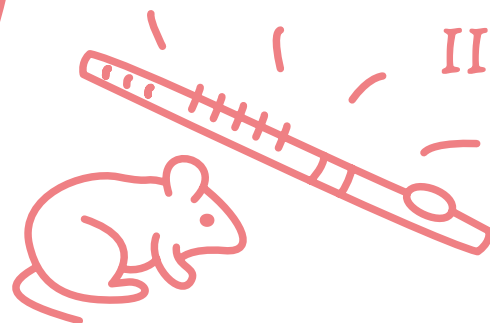

Povinná četba cestou dramatu 2

Ročník

6.-7.
ročník ZŠ

Skupina

24+/-

Organizace

2
lidé

Roční doba

celoroční

Délka

16 hodin
1 hod. = 45 min.

Prostředí

divadelní sál/
třída

Vazba na vzdělávací oblast (předmět/y)

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost, Umění a kultura, Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací předměty: český jazyk, dramatická výchova, osobnostně-sociální výchova

Průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, mediální výchova

Anotace, hlavní cíl VP

Cílem programu je rozšířit a prohloubit pochopení a znalosti učiva literatury prostřednictvím **metod a technik dramatické výchovy a vlastního prožitku**. Program podporuje nejen pochopení dramatických situací, jejich příčin a motivací jednání postav příběhů z tzv. povinné četby, ale také jejich paralel se životem lidí ve 21. století. V jednotlivých literárních dílech se zaměřuje na poznávání historického kontextu díla, tradic a kultury a jejich propojení se současností daného regionu a společnosti. Zároveň vede skupinu účastníků k rozvoji komunikačních dovedností, spolupráce ve skupině a vzájemnému naslouchání. Podporuje poznání naší kultury, buduje vztah k českému jazyku a literatuře, vysvětluje zobrazené tradice, zvyky a specifika v dílech vybrané doby a regionu, do kterého je příběh zasazen.

Konkrétní cíle VP

- Žák se seznámí se základními pojmy dramatu a s technikami dramatické výchovy.
- Žák se seznámí s konkrétním literárním dílem, okolnostmi jeho vzniku a autorem.
- Žák pochopí prostřednictvím aktivního zážitku příběh, jednání postav v dobovém a místním kontextu a souvislost příběhu s dnešní dobou a vlastním životem.
- Žák rozvine spolupráci ve třídě, vzájemnou komunikaci, schopnost vyjádření vlastního názoru a pochopení názorů druhých.
- Žák rozvine své interpretační dovednosti v oblasti divadla – schopnost dramatického vyjádření, interpretace, používání divadelních prostředků.

Rozvoj kompetencí podle RVP/ŠVP: kompetence k řešení problémů, kompetence k učení, kompetence sociální a personální, kompetence komunikační a kompetence pracovní.

Rozvoj kompetencí podle NSP: kompetence k efektivní komunikaci, kompetence ke kooperaci, kompetence k řešení problémů, kompetence k aktivnímu přístupu, kompetence k samostatnosti, kompetence k objevování a orientaci v informacích.

Úroveň propojení VP s NFV v návaznosti na pomůcky a prostředí

II specifické pomůcky a prostředí: světelná a zvuková divadelní technika – reflektory, CD přehrávač, audiotechnika, židle pro daný počet účastníků, kostýmové doplňky – klobouky, kabáty, šátky, žonglovací míčky, míč, Orffův instrumentář, nahrávky různých hudebních skladeb, literární předlohy k jednotlivým programům.

Popis vlastní realizace programu

Jedná se o čtyři samostatné tematické bloky, v jejichž rámci se prolínají jednotlivá témata, směřující k naplnění vzdělávacích cílů a rozvoji kompetencí. Tato témata jsou účastníky průběžně reflektována a vztahována k jejich zkušenostem, znalostem a názorům. Základní kostrou programu je literární příběh, v jehož rámci se účastníci pomocí technik dramatické výchovy pohybují často nelineárně a skokově, a to na základě jejich potřeby zkoumání daného tématu. Vše je pak shrnuto závěrečnou reflexí, která vztahuje literární příběh k dnešní době a k aktuálním životům účastníků. Základními otázkami všech tematických bloků jsou:

- V čem je tento literární příběh zajímavý pro dnešního člověka?
- Co má s námi společného a proč?
- Jaké jsou kulturní a regionální souvislosti příběhu s žáky a dnešní dobou?
- Které tradice ve společnosti přetrvávají a proč?

J. K. TYL: STRAKONICKÝ DUDÁK – 4 hod. Hlavním tématem je zkoumání toho, co vnímáme jako štěstí, a toho, co jsme pro ně ochotni udělat. V průběhu programu jeho účastníci procházejí příběhem Švandy dudáka, na základě jednání jednotlivých dramatických postav pracují se žebříčkem hodnot, vyjasňují si chápání ctností a jejich opaku, radí postavám, jak by měly dále jednat. Program se zabývá také regionálními a kulturními tradicemi českého venkova 19. století, důvody odcházení do světa za prací, tématem národního obrození a v paralele k dnešku nabízí také téma slávy a showbyznysu a našeho vztahu k nim.

K. H. MÁCHA: MÁJ – 4 hod. Hlavním tématem je zkoumání viny a trestu jednotlivých postav a hledání skutečného viníka příběhu, skrytého v textu Máje. Účastníci se v rámci zkoumání textu seznamují s technikou voicebandu a zvukomalby, učí se používat metaforu, kontrast a gradaci jako vyjadřovací prostředek zvuku i obrazu. Cílem výukového programu je přiblížit účastníkům příběhovou linku básně Máj a jeho méně známé části a přivést je k zaujetí aktivního postoje k otázce viny.

A. a V. MRŠTÍKOVÉ: MARYŠA – 4 hod. Umožňuje přemýšlet o vině a trestu, upozorňuje žáky na realie, tradice a kulturu regionu jižní Moravy na konci 19. století a zasazuje je do kontextu národního obrození. V první polovině programu se účastníci setkávají se základními postavami dramatu, jejich vzájemnými vztahy a prostředím, do kterého je drama zasazeno. Seznamují se s vybranými částmi dramatického textu, ve dvojicích či trojicích je divadelně interpretují zbytku skupiny. Ve druhé části programu se ocitají u soudního dvora konce 19. století v rolích soudců, žalobců, obhájců a novinářů a snaží se posoudit vinu Maryši a určit trest. Cílem je prozkoumat pozadí jejího činu, motivy jednání a porovnat tehdejší přístup společnosti k ženám s přístupem dnešním.

V. DYK. KRYSAŘ – 4 hod. Cílem je zkoumání hodnotového žebříčku zobrazené společnosti, jeho srovnání s naší dobou a názory. Dalším zkoumaným tématem je zneužití moci a práva na pomstu. Z hlediska dnešní doby je velmi zajímavé i téma odlišnosti a vztahu většinové společnosti k ní. V první části žáci společně budují kontext příběhu na základě literárního textu a svých představ, v části druhé se setkávají s postavou Krysaře – poutníka, dobrodruha, člověka oplývajícího zvláštní mocí. Zkoumají společně téma zneužití moci. Prostřednictvím sehračky jednotlivých dramatických situací poznávají hlavní motivy příběhu a posuzují jednání jeho postav. Téma je uzavřeno v závěrečné reflexi o tom, jaké hodnoty pokládáme za důležité my.

Kompletní vzdělávací program ke stažení:

<https://drive.google.com/drive/folders/1eqnWV5hglyHX1vmQ3YdhjgvdkJHtcpPg>

